

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 21 oktober 2014

818/2014

Lag

om ändring av förundersökningslagen

Utfärdad i Helsingfors den 17 oktober 2014

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förundersökningslagen (805/2011) 4 kap. 10 § 1 mom. och 15 §, 7 kap. 10 § 1 och 2 mom., 9 kap. 7 § 1 mom. och 11 kap. 2 § 2 mom., av dem 4 kap. 10 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1145/2013, samt
fogas till 4 kap. nya 16 och 17 § som följer:

4 kap.

15 §

Förundersökningsprinciperna och rättigheterna för dem som deltar i förundersökning

10 §

Rätt att anlita biträde vid förundersökningen

Vid förundersökningen har en part rätt att anlita ett biträde som parten själv väljer. Den som är misstänkt för brott ska underrättas om denna rättighet så som föreskrivs i 16 och 17 §. Innan målsäganden hörs ska han eller hon skriftligen underrättas om denna rättighet, om inte ärendet ska behandlas vid summarisk förundersökning. Förundersökningsmyndigheten ska också annars med hänsyn till de omständigheter som hänför sig till det brott som utreds, utredningen av brottet och personen i fråga se till att en parts rätt att anlita biträde faktiskt tillgodoses när parten önskar det eller när garantierna för en rättvis rättegång kräver det.

Partsoffentlighet vid förundersökning

Efter det att förundersökning har inletts har en part rätt att få del av omständigheter som föranlett förundersökningen och kommit fram vid den samt av förundersökningsmaterial som kan påverka eller kan ha påverkat behandlingen av hans eller hennes ärende.

En part har inte den rätt som avses i 1 mom. medan undersökningen ännu pågår, om lämnandet av uppgifterna försvårar utredningen.

En part har inte den rätt som avses i 1 mom., om det är nödvändigt att avstå från att lämna ut uppgifterna för att skydda ett mycket viktigt allmänt eller enskilt intresse. En part har inte rätt att få uppgifter som utgör i 11 § 2 mom. 7 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) avsedd kontaktinformation.

Vid prövning av frågan om en parts rätt att få information eller frågan om begränsningar av den rätten ska hänsyn tas till par-

RP 71/2014
LaUB 7/2014
RSv 90/2014

Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU (32012L0013); EUT L 142, 1.6.2012, s. 1

tens rätt att på behörigt sätt försvara sig eller annars på behörigt sätt bevaka sin rätt i en rättegång.

På rätten att få information om användning av hemliga tvångsmedel tillämpas dessutom 10 kap. 60 och 62 § i tvångsmedelslagen och på rätten att få information om hemligt inhämtande av information 5 kap. 58 och 60 § i polislagen (872/2011).

På en parts rätt att ta del av förundersökningsmaterialet tillämpas i övrigt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. På utlämnande av uppgifter i en ljud- och bildupptagning tillämpas dock 9 kap. 7 § 2 mom. i denna lag.

16 §

Underrättelse om den misstänktes rättigheter

När en person underrättas om att han eller hon är misstänkt för brott ska han eller hon utan dröjsmål och senast innan han eller hon hörs underrättas om

1) rätten att anlita ett biträde som han eller hon själv väljer,

2) rätten att under de förutsättningar som anges i 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i brottmål få en försvarare,

3) rätten att under de förutsättningar som anges i rättshjälpslagen (257/2002) få kostnadsfri rättshjälp och kostnadsfritt biträde,

4) rätten att få information om det brott som han eller hon är misstänkt för och om ändringar som gäller brottsmisstanken,

5) rätten till tolkning samt översättning av väsentliga handlingar så som föreskrivs i 13 §, i 2 kap. 16 § och 3 kap. 21 § i tvångsmedelslagen samt i 6 a kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål,

6) rätten att tiga och att också annars låta bli att medverka till utredningen av sitt brott.

Den som är misstänkt för brott ska underrättas om de rättigheter som avses i 1 mom. på den misstänktes språk som avses i 12 §. Den misstänkte ska underrättas om den rättighet som avses i 1 mom. 1 punkten skriftligen, om inte ärendet ska behandlas vid summarisk förundersökning.

17 §

Skriftlig underrättelse om den frihetsberövades rättigheter

När den som är misstänkt för brott berövas sin frihet i samband med gripande, anhållande eller häktning ska han eller hon utan dröjsmål underrättas om

1) de rättigheter som avses i 16 §,

2) rätten att få information enligt 15 §,

3) rätten till att någon av hans eller hennes närstående eller någon annan person underrättas om frihetsberövandet i enlighet med 2 kap. 2 § 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen,

4) rätten till hälso- och sjukvård enligt 5 kap. 1 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen och 6 kap. 1 § i häktningenslagen,

5) rätten till handläggning av häktningsärendet vid domstol inom den tid som föreskrivs i 3 kap. 5 § i tvångsmedelslagen och den häktades rätt till ny behandling av ett häktningsärende enligt 3 kap. 15 § i tvångsmedelslagen.

En utländsk frihetsberövad ska utöver det som föreskrivs i 1 mom. utan dröjsmål underrättas om rätten till att en diplomatisk beskickning eller ett konsulat som företräder hans eller hennes hemland underrättas om frihetsberövandet.

Den frihetsberövade ska underrättas om de rättigheter som avses i 1 och 2 mom. skriftligen och på den misstänktes språk som avses i 12 §.

7 kap.

Förhör

10 §

Underrättelser före ett förhör

Den som förhörs ska före förhöret underrättas om sin ställning vid förundersökningen, sin rätt att tillkalla förhörsvittne och sina språkliga rättigheter.

För den som är misstänkt för brott ska före förhöret specificeras vilken gärning han eller hon är misstänkt för. Den misstänkte ska dessutom underrättas om sina rättigheter så

som föreskrivs i 4 kap. 16 §, om inte den misstänkte har underrättats om dem redan tidigare. Den misstänkte ska före förhöret underrättas om sin rätt att tiga och att också annars låta bli att medverka till utredningen av sitt brott, även om han eller hon redan tidigare har underrättats om den rättigheten. Den misstänkte ska före förhöret underrättas också om sin rätt att anlita ett biträde som han eller hon själv väljer och om när en försvarare kan förordnas för honom eller henne, även om han eller hon redan tidigare underrättats om dessa rättigheter, såvida det inte är uppenbart onödigt att underrätta den misstänkte om dem på nytt.

9 kap.

Förundersökningsmaterial

7 §

Förundersökningshandlingars offentlighet

I lagen om offentlighet i myndigheternas

Helsingfors den 17 oktober 2014

verksamhet finns bestämmelser om förundersökningshandlingarnas offentlighet. I fråga om partsoffentlighet tillämpas 4 kap. 15 § i denna lag.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

2 §

Innehållet vid summarisk förundersökning

Summarisk förundersökning får göras utan att 5 kap. 1 § eller 7 kap. 11 och 14—16 § iakttas.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2014.

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*